

HANDLINGSPLAN MOT UTANFÖRSKAP OCH MOBBNING VID GGs

Vid Gymnasiet Grankulla samskola är det vår allas gemensamma uppgift att verka för att ingen blir mobbad eller lämnad utanför. *Tillsammans* är ett nyckelord också för detta arbete. Vårt mål är att alla ska trivas i skolan och på detta sätt också ha bra förutsättningar för att studera och arbeta där. I 21 § gymnasielagen (629/1998) stadgas:

En studerande har rätt till en trygg studiemiljö.

Motsvarande står i andra författningar för lärare och övrig personal: också de har lagstadgad rätt till en trygg arbetsplats. I den här planen står vilka särskilda uppgifter alla i skolan har för att alla ska känna sig trygga och delaktiga i en gemenskap. Planen avser att täcka det behov som lagen föreskriver.

Mobbning kan definieras som *ett aggressivt beteende med vilket man gör någon illa fysiskt eller psykiskt så att handlingarna är återkommande och avsiktliga och riktar sig mot en försvarslös*. Mobbingen kan även vara passiv, dvs. utfrysning. Mobbing kan vara fysisk, psykisk, verbal eller elektronisk. Mobbing finns nästan överallt i samhället, men ett fenomen som är ännu mer utbrett i gymnasievärlden är utanförskap. Det kursformade inläringssystemet och valfriheten ger många möjligheter, men en av utmaningarna är att det är svårt att automatiskt identifiera sig till någon viss grupp. Ofta hittar man bara helt enkelt inte riktigt någon grupp att höra till trots att man skulle vilja. Därför har alla som studerar eller arbetar vid GGs en egen roll i att verka för att så få som möjligt känner sig utanför eller mobbade.

DE HUVUDANSVARIGA

De huvudansvariga i personalen är kontaktpersoner till vilka du när som helst kan vända dig då du antingen själv känner dig utanför eller mobbad eller upptäcker att sådant sker. Till de huvudansvariga hör tutorhandledare Veikko Latvakangas, lärarna Monica Granholm, Johan Gulin och Sarah Mattila, skolkurator Monica Martin-Työlähti och skolpsykolog Lisa Svartsjö. Personalens e-postadresser är av formen fornamn.efternamn@edu.grankulla.fi.

De huvudansvariga sammanträder regelbundet minst en gång per period för att gå igenom och utveckla arbetet och för att vid behov diskutera särskilda fall och åtgärder. De huvudansvariga samarbetar också med skolans elevvårdsteam när det gäller ärenden som berör utanförskap och mobbing.

Om du misstänker eller vet att någon blir mobbad eller konstant är utanför mot sin vilja

- 1) Rapportera till någon av tutorerna eller till någon av de huvudansvariga
- 2) Tutorerna eller de huvudansvariga, vid behov tillsammans, kommer överens om en fortsatt handlingsstrategi som lämpar sig för fallet i fråga. I de flesta fall följer man följande riktlinjer:
- 3) Tutorer eller någon av de huvudansvariga samtalar med offret
- 4) Vid mobbningsfall samtalar någon av de huvudansvariga och rektor med mobbarna, en mobbare i taget
- 5) Tutorer eller de huvudansvariga håller fortsatt kontakt med offret
- 6) Efter ca 2 veckor sker uppföljande samtal med offret och de eventuella mobbarna, skilt för sig
- 7) - Om offret inte längre känner sig ensam eller om mobbingen upphört hålls ytterligare ett uppföljande samtal efter ca 2–3 månader

- Om offret fortfarande känner sig utanför håller tutorerna fortsatt aktiv kontakt med offret
- Om offret fortfarande är mobbad sker ytterligare samtal med mobbarna och, om mobbarna är under 18 år, med deras vårdnadshavare.

Vid allvarigare fall sker diskussionerna under ledning av skolkuratoren och dessa diskussioner dokumenteras alltid.

En särskild modell för frågor som kan användas under de olika samtalen utarbetas under detta läsår.

Då någon i skolans personal känner sig utanför eller mobbad eller då någon upptäcker utanförskap eller mobbning bland personalen kan också denne vända sig till rektor eller någon av de huvudansvariga, som har tystnadsplikt i ärendet. De huvudansvariga kan då vid behov fungera som kontaktpersoner till rektor eller hjälpa offret ta kontakt med respektive myndigheter.

TUTORER

Tutorerna är andraåringar som har ansvar för förstaåringarnas och utbytesstuderandenas trivsel under hela läsåret. Till tutorernas uppgifter i arbetet mot utanförskap och mobbning hör att

- hjälpa nybörjarna känna sig hemmastadda i skolan
- ordna aktiviteter t.ex. under lägerskolorna för att få nybörjarna att hitta likasinnade att umgås med
- vara lyhörda för utanförskap och mobbning på olika sätt:
 - då någon inte har sällskap kan tutorerna gå fram och fråga om hon eller han vill prata
 - då någon blir mobbad eller upprepade gånger är utanför rapporterar tutorerna om detta till de huvudansvariga i personalen

Tutorerna samlas under året till regelbundna möten för att diskutera sin verksamhet och eventuella fall som kräver speciell uppmärksamhet. Tutorerna har även olika individuella uppgifter: en del är namngivna tutorer för utbytesstuderande, en del rapporterar speciellt om nätmobbning de upptäcker etc.

STUDERANDE

Alla studerande har ansvar för sitt eget beteende när det gäller att visa hänsyn till andra studerande, lärare och övrig personal. Till detta hör bl.a. att ge både kurskamrater och lärare arbetsro under lektionerna. Den studerande kan också när som helst gå och tala med någon av tutorerna, med någon av de huvudansvariga eller med sin grupphandledare om hon eller han upptäcker att någon är utanför mot sin vilja eller blir utsatt för mobbning i skolan eller på nätet.

GRUPPHANDLEDARE

Grupphandledningstimmarna är inte bara informationstider utan också en fast punkt för studerandena under skolveckan. Varje studerande får åtminstone en gång under sin gymnasietid en tid för individuellt samtal med sin grupphandledare. Den studerande kan också alltid be om att få boka en tid för samtal med sin grupphandledare. Om grupphandledaren upptäcker utanförskap eller mobbning i sin basgrupp kan hon

eller han beroende på fall själv diskutera med parterna eller rapporter om fallet till de huvudansvariga i personalen.

LÄRARE

Varje lärare har en viktig roll i att förebygga utanförskap och mobbning genom sitt exempel i skolsamfundet men också i sin egen undervisning. Detta kan läraren göra genom att

- styra valet av grupper i grupparbeten där alla måste arbeta i grupper
- variera sammanställningen av smågrupper under lektionerna – detta gäller även t.ex. gammeldanspar
- förmedla en positiv eller neutral attityd till andra människor i skolan och i samhället i allmänhet
- inte tillåta någon form av nedlåtande attityd varken mot andra studerande eller mot sig själv

Vid problemfall kan läraren alltid vända sig till någon av de huvudansvariga eller till rektor. Läraren är också skyldig att till någon av de huvudansvariga rapportera om hon eller han upptäcker eller misstänker att någon i skolan är ensam mot sin vilja eller blir utsatt för mobbning. Detta gäller såväl studerande, andra lärare som övriga medlemmar i personalen.

REKTOR

Rektor har det övergripande ansvaret för allas trivsel i skolan. Därför är rektor alltid inkopplad i samtal som gäller mobbning. Vem som helst som studerar eller arbetar i skolan kan också alltid vända sig till rektor i ärenden som gäller utanförskap eller mobbning.

ÖVRIG PERSONAL

Vaktmästare, städpersonal, kökspersonal och andra anställda i skolan har samma skyldighet som lärarna att rapportera om fall där de upptäcker eller misstänker att någon i skolsamfundet är ensam mot sin vilja eller blir utsatt för mobbning. De har ofta möjlighet till en mer familiär kontakt med studerandena än vad lärare har och därför är deras roll mycket betydelsefull.

De huvudansvariga uppdaterar och vidareutvecklar denna plan regelbundet i samarbete med studerandena och den övriga personalen. Alla som studerar eller arbetar i skolan har möjlighet att påverka innehållet i den. Minst en gång per år genomförs en trivselenkät bland samtliga medlemmar av skolsamfundet. Alla nya i skolsamfundet informeras också i början av varje läsår om innehållet i den här planen. Under läsåret 2009–10 tillkommer en modell för samtalsfrågor och en strategi mot mobbning på nätet som bilagor.